TUNTURIL

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI • JjulkaisiJa TUNTURI...

2/75

Rakennettiin Susipesä

Runsas kahdeksan kuukautta oli kulunut Talasjärven lompoloiden palstan kauppakirjan allekirjoittamisesta, kun talkootyön tuloksena kohonnut uusi Susipesä antoi lämpöisen suojan sen rakentajille. Rakennusaikaiset työn äänet ja myöhemmin savupiipusta kohoava savu ovat olleet tunturissa liikkujille merkkinä, että Sarmin itäkaira on saanut uudisasukkaansa tunturilatulaisista. Monen latulaisen toivoma erämaatukikohta on nyt tosiasia. Pystytystyössä mukana olleille se on ollut hieno kokemus.

Edellisessä vuosikokouksessa rakentamispäätöksen johdosta synytynyt innostunut mieliala ja erityisesti Viljo R. Teittisen lupaus ilmaisen rekka-autokuljetuksen suorittamisesta antoivat rakennussuunnitelmille ja rakennusainehankinnoille lisävauhtia. Eräkämpäksi sopivan vanhan rakennuksen etsintä käynnistettiin Pieksämäen seudulla ja lopultahan se löytyikin aivan Teittisen Viljon naapurista. Tarvittavan lisäpuutavaran Pieksämäen Njelläläiset irroittivat purkutuomion saaneesta rakennuksesta, jotka Pieksämäen Osuuskauppa hyväntahtoisesti lahjoitti. Viljon autotalli toimi talven mittaan keräilyvarastona. Sinne varastoitiin puutavarat, myöskin lahjoituksena saadut ovet ja ikkunat, liesi sekä Tunturiladun lähettämät naulat. Kun Pieksämäen kaupungin kanssa oli saatu päätökseen kauppa eräkämpäksi sopivasta jykevästä aittarakennuksesta, niin suoritettiin sen purkamistyö välittömästi. Seuraavana päivänä olikin sitten rekka-auton kuormaus, johon puutavaroi-

Jatkuu 6. sivulla

Tämä oma pirtti toivottaa tunturilatulaiset tervetulleiksi Sarmiin.

Puheenjohtajan tähdenvälejä

Kesä on jälleen mennyt. Jäipä mieleen jaanusmaisena, kaksikasvoisena. Oli etelän lämpöennätyksiä hiponut ja pohjoisen talvenmakuinen ja sateinen kesä. Kaksi vuotta sitten makailin samoihin heinäkuun aikoihin Kebnekaisen tunturiniityillä, nyt samoilla paikoin oli puolimetrinen kinos ja järvet umpijäässä. Niinpä sitten vastakohdaksi pitikin hakea Susikyrön lämmin tunnelma. Piti vasiten heittää mukka kylmän ja sateen jälkeen.

★ ★ ★

Merkillistä joukkoa tämä tunturilatuväki. Susikyrö oli niin siistinä, että ei luulisi yhteistä omaisuutta olevankaan. Olin todella hyvilläni paikkoja katsel*lessani ja tunturilatulaisten* arvo vain vankkeni mielessäni. Ja sykähdyttäviä olivat ne kiireettömät tunnit, kun Eija mukanani saimme haastella Kyrön Ilmarin ja Liisan kanssa menneitä muistellen. Eräs tarinoinnin huipuista oli, kun totesimme ensimmäisen kerran tavanneemme toisemme jo vuonna 1948 Vuontisjärven länsirannalla! Liekkö peruskuvani Lapin ihmisestä Kyrön Ilmarin peruja.

★ ★ ★

Lapin vähäluminen kesä ei pahoin tunturilatulaisten puuhia pystynyt estelemään. Tehtiin jälleen mitä meinattiin. Pekka Huttusen joviaalilla johdolla tunturiladun jäsenistö osoitti, että talkootahtoa on ja tulosta syntyy. Tsarmin kämppä on valmis palvelemaan jäsenistöä. Kiitokseni talkoováelle, tulos on varmasti tydyttänyt mukana ollutta sataa jäsentä. Ylijääneellä sementillä saatiin myös tulevan hirsisaunan peruspilarit valetuiksi.

★ ★ ★

Kuten huomasitte, palstan palvelukuntoon saattaminen vaatii vielä uusia ponnistuksia sekä talkoina että taloudellisena tukena. Kämppärahastokeräys tuotti lähes täsmälleen uuden palstan hinnan 15.000 markkaa. Kämpän kustannuksia vastaava summa on meillä vielä pankilta saatuna lainana ja saunahirret pitäisi ostaa metsähallitukselta palstan läheisyydestä. Tunturiladun johtokunta on päättänyt selviytyä näistä normaalin toiminnan lisäksi aiheutuvista menoista sekä jäsenmaksujen nostoesityksellä että vapaaehtoisen kämppärahastokeräyksen jatkamisella. Osa jäsenmaksukorotuksista menee myöskin Suomen La-

Jatkuu 8. sivulla

Erävaelluksen SM-kilpailut tunturilapissa

Kuudennet Erävaelluksen SM-kilpailut pidettiin syyskuussa Enontekiöllä, kilpailukeskuksen ollessa Hetassa. Järjestelyistä vastasivat Suomen Latu ja paikallisena järjestönä Hetan Latu, apunaan Lapin latualue. Lähtöviivalle asettui 20 kahden hengen partiota, mm. tunturikerhoista Kuokte, Kolbma ja Njellä, toisilla tavoitteena SM, toisilla vain läpipääsy ja kokemuksen hankkiminen vastaisuuden varalle.

Kaksi partiota ylittämässä Vaikkojokea. Kauempana Vaikkosen aalloilla voittajaveikkoset Yrjö Suuniittu ja Matti Rekola.

Ensimmäisen vaelluspäivän tavoite oli Välitupa, Näkkälän polkutiellä. Välirasteilla oli kivien ja kasvien tunnistamista, kirjallinen ensiaputehtävä sekä erätaitotehtävänä puulusikan valmistaminen. Lusikat piti luovuttaa vasta seuraavana päivänä eräälle toiselle rastille. Useimmat, ehkä kaikki, tekivät lusikkansa yöpymispaikalla ja monet jättivät aamulla poistuessaan lastut rumentamaan leiripaikkaansa. Iltapäivän poutainen sää oli muuttunut vaelluksen aikana ajoittain kaatosateeksi. Sade ja kova tuuli tekivät yöpymisestä vaativan ja taitoa kysyvän. Yksi partio keskeytti tähän, koska toimitsijoiden töytyi tehdä heille tulet ja pystyttää laavu.

Toisen vaelluspäivän aamuna oli pieni pakanen ja pilvetön taivas. Vaelluksen aikana kilpailijat saivat ihailla auringonnousua ja komeaa ruskaa. Pirritievalla — "hauskan näköisellä kukkulalla" — oli retkeilytietoustehtävä. Seuraavalla rastilla Näkkälän kylässä oli käy-

Jatkuu 5. sivulla

• TUNTURISUDET mallia 1975 suurentavat parven 1219-päiseksi. Johtajasusiluetteloon tulee tällä kertaa johtajasusi numero 100, joka sattuu tamperelaisen Toivo Haaviston kohdalle. Ikäsusien korkeaan säätyyn tulevat tänä vuonna sisarukset Kirsti ja Pirkko Päivärinta sekä Teemu Salonen. Tarkempi selko asiasta lehden keskiaukeamalla.

Jatkuu 4. sivulla

Tunturilatu r.y.

□ JOHTOKUNTA
puheenjohtaja
Antero Tarvainen
varapuheenjohtaja
Aarno Wäänänen
jäsenet: Toivo Harjanne, Hannu Hiltunen, Pekka Huttunen, Sirkka Laakso, Yrjö Suuniittu, Sirkka Iivanainen, Jussi Saarinen
Sihteeri: Eila Lehtonen
Poutamäentie 4 B 18 00360
Helsinki 36, puh. 558399.
Jäsenkortistonhoitaja sekä rahastonhoitaja:
Anneli Peltonen
Alkutie 27 00660 Helsinki 66
puh. 749 263
Juoksevat raha-asiat hoitaa:
Kaija Nurmi, Suomen Ladun toimisto
Korkeavuorenkatu 25 A 00130
Helsinki 13
puh. 90-10101

□ JÄSENLEHTI
Tunturilatu
Toimittanut Erkki Wiksten

□ NAISTOIMIKUNTA
Kokoonkutsujana
Kirsti Päivärinta
Pietarinkatu 19 00140
Helsinki 14 puh. 631 531

□ SUSIKYRÖ-TUNTURIMAJA
os. Raattama, Ylikyrö
Rakennuspäällikkö:
Pekka Huttunen
Joukontie 27 76100
Pieksämäki 10
Susikyrön isäntä:
Ossi Issakainen, Muonio

□ SUSIVALIOKUNTA
Puheenjohtaja
Lasse Lindberg
Jäsenet: Kauno Laine, Väinö Martikainen, Raimo Niklander, Ulla Saarinen, Tuulikki Sepänmaa

□ TUNTURIKERHOT
Kuokte (2) Hyvinkää
Puheenjohtaja Reino Aaltonen
Sihteeri: Jorma Vuorela
Vesitorninkatu 19 B 23 05820
Hyvinkää 2, puh. 914-14909
Kolbma (3) Tampere
Puheenjohtaja Yrjö Suuniittu
Sihteeri Elma Mäkinen
os. Kirjavaisenkatu 5 Tampere 56, puh. 931-630 537
Njellä (4) Pieksämäki—Mikkeli
Puheenjohtaja Pekka Huttunen
Sihteeri Eila Hämäläinen
os. Nuijanmiestenkatu 22 D 10
50100 Mikkeli 10
puh. 955-17552
Vihtta (5) Vaasa
Puheenjohtaja Aare Orhanen
Sihteeri Paavo Finnilä
os. Malmönkatu 17 65140 Vaasa 14, puh. 961-244442
Kuhtta (6) Helsinki—Vartiokylä
Puheenjohtaja Alpo Mäntynen
Sihteeri: Jari Nylen
Kotikonnuntie 3 C
00940 Helsinki 94
puh. 302947
Sietsa (7) Iisalmi
Puheenjohtaja Kauko Härkönen
Asevelikatu 10 74100 Iisalmi
Kavtsi (8) Helsinki
Puheenjohtaja Jussi Saarinen
Sihteeri Sirkka Seliste
os. Linnankoskenkatu 18. A 1
00250 Helsinki 25
puh. 90-499 096

Keski-Uusimaa Oy, offsetrotaatio
Karava 1975

JÄNKÄ-LUXUS

mallisuojattu REPRINKKA-uutuus • kaksiosainen • molemmat osat irroitettavissa • topatut kantoremmit voi irroittaa rungosta ja liittää yläosaan, jolloin meillä on selkäreppu • molemmat osat varustettu kahdella pikalukollisella sivutaskulla • PVC-nailonreppukangasta • teline Dur-alumiiniputkea 19 mm • paino n. 1,9 kg • tilavuus n. 60 l.

OY PETÄJÄ RAUMA
938/11 333

ANORAKKI, HIIHTO- JA RETKIHOUSUT

LK-tuote valmistaa korkealaatuisia anorakkeja sekä hiihto- ja retkihousuja, jotka on testattu useilla vaelluksilla vaihtelevissa olosuhteissa. Tuotteiden ominaisuuksia on parannettu vaatimusten mukaan.
Materiaalit: talvianorakkien ja housujen kangas on PMK:n erittäin kestävää, vettähylkivää diogabardiinia. Kesämallit ohuempaa dioluxia. Runsas värivalikoima.

TALVIANORAKIT
GAISSA Pitkämallinen talvianorakki, jossa on vuorillinen huppu. Kaula-aukko suljetaan nyörityksellä. Rintatasku vetoketjulla (25 cm). Edessä isot alataskut. Vasemmassa hihassa pieni vetoketjullinen tasku. Hihojen suissa resorineulos. Sisäpuolella haarakiinnitys. Vetoketjut tukevia.

TSOKKA Malli sama kuin Gaissa. Lisänä tuulihihat, kompassitasku, vahvistettu alasuoja. Mahdollisuus saada huppuun karvareunus ja vuori sekä alataskujen sijaan ns. kengurutasku. Koot: naisten 36—46, miesten 48—58.

HIIHTO- JA RETKIHOUSUT
SAAJO Hoikka tai normaali mitoituksella. Isot etutaskut ja takatasku sivulevikkeillä, suojaläpät napituksella. Retkihousuissa lisäksi reisitaskut. Etuhalkio napituksella tai vetoketjulla. Joustovyötärö ja vyölenkit. Jalan alle leveä, säädettävä kuminauha.

SIULA Housun pituus polven alapuolelle. Edessä vetoketjullinen tasku. Etuhalkio vetoketjulla. Painonapeilla säädettävä säärenkiristäjä.

SEVÄ Malli sama kuin Saajo. Kangas villateryleneä (villaa 45 %, polyesteriä 55 %). Vahvaa, kestävää ja lämmintä. Housujen koot: 48—58.

LK-tuote Oy Ilmarinkatu 34 33500 Tampere 50, puh. 931-56 121 ilt. 38 124

Kolbman kuulumisia

Joissakin kulttuureissa on tapana nimetä vuodet jonkin eläimen tai taivaankappaleen mukaan. Tunturiladulle on kuluvasta vuodesta tullut, jos ei nyt aivan karhun vuosi, niin ainakin Sarmin vuosi. Sama koskee myöskin meitä kolbmalaisia. Ovathan kerhomme, niinkuin koko Tunturiladunkin päätapahtumaksi muodostuneet Susipesän talkoot Sarmilla. Suoritimme osuutemme talkoista elokuun toisella viikolla. Jotkut ehtivät sinne jo aikaisemmin, Matti jopa ensimmäisten joukossa heinäkuun puolivälissä. Toiset jatkoivat vielä virallisten talkoiden päättymisen jälkeenkin ja taaskin — Matti heidän joukossaan. Hänelle kertyikin rakentamisaikaisia talkoita Sarmilla alun seitsemättä viikkoa. Ilahduttavan runsas joukko muitakin kerholaisia oli kuullut kutsun ja saanut järjestetyksi lomansa suunnistaen Sarmille. Yhteisen uurastuksen tuloksena meillä tunturilatulaisilla on uusi, hieno tukikohta eräretkiemme kohteeksi. Toivottavasti meillä vielä riittää innostusta saunan rakentamiseen Susipesän tunnelman ja tuntemusten täydentäjäksi.

Viimekertaisissa kuulumisissa kerroin pienahkio-kokeilusta, jota kerhomme suoritti kahden hiihtoporukan sekä yksityisten jäsenten toimesta viimekevään hangilla. Emme tyrkytä uskoamme muiden nieltäväksi (ainakaan puematta), mutta meistä alkaa tuntua, että olemme löytäneet omamme talvieräretkien varustekuljetuksessa. Viime talven vaihtelevissa keliolosuhteissa osottautui leventämämme Sarvis-ahkio erittäin mukavasti kulkemaan ja ohjautumaan hiihtäjän perässä. Ahkion laitoihin kiinnittämämme kankaan ansiosta on rinkka jätetty kotiin odottamaan kesäretkille lähtöä. Kangas muodostaa yhdessä ahkion kanssa tilavan pussin, jonka suun sulkevat pitkille sivuille neulottuihin tunneleihin pistetyt vara-aisat. Ne avaamalla ovat ahkiossa olevat tavarat käsillä kuin "apteekin hyllyllä". Halukkaille kerromme mielellämme lisää kokemuksistamme.

Alkukesästä olivat kerhomme edustajat viemässä läpi Pirkanmaan Taival -75:n Erävaellusviikonloppua Kurun Seitsemisen alueella. Tämä Pirkanmaan retkeilyn kehittäminen teettää kerhomme edustajilla töitä tulevaisuudessakin.

Metsänistutushommelit olivat kerhomme ohjelmassa tänäkin kesänä. Tälläkertaa kerhotoimikuntamme päätti osoittaa istutuksesta saadun rahamäärän matka-avustukseksi Sarmin talkoisiin osallistuville jäsenillemme. Myös jo perinteeksi muodostuneeseen Ulko-Tammion retkeen osallistuimme. En tiedä onko se kulloisenkin ylituomarin ansiota, mutta Tammion hiihtokisoissa me kolbmalaiset olemme aina jääneet peränpitäjiksi, vaikka joukkueemme on yrittänytkin parastaan. Perätöntä on kuitenkin se vihjailu, että Mauri olisi lahjonut tyttömme. Vaikka — tuntien Maurin . . . !? SL:n leiripäivien vaelluskilpailuissa Hämeenlinnassa sai joukkueemme kuitenkin pronssia. Erävaelluksen SM-kisat olivat sitten vuorossa ruskan aikaan Hetassa. Tunturilatua edusti siellä kerhostamme kolme joukkuetta. Sijoitukset olivat: ensimmäinen, yhdestoista ja neljästoista.

Niin on touhua ja toimintaa ollut koko kesä, että Latosaaren savusaunan löylyt ja pulahtaminen Pukalan kirkkaaaseen veteen ovat jääneet harvinaiseksi nautinnoksi. Mutta ehkäpä nyt syksyllä siihen tarioutuu useammin tilaisuus. Siellä savusaunan pimeydessä, pehmeän löylyn hivellessä ihoa on mukava kuunnella tuulen tohahtelua rantapuissa ja antaa ajatusten vaeltaa Talasjärven lompoloiden vaiheilla Susipesän maisemissa.

YKA

Njellän kuulumisia

Viimeksi tavatessamme näillä palstoilla oli kesä vielä edessäpäin. Nyt on senkin riemut sitten koettu. Kerhollemme, kuten monille muillekin, kesä oli kiireinen talkookesä. Suurimman helteen on kantanut Pekka, tuo väsymätön uurastaja. Talvesta lähtien ovat talkoot ja rakentaminen olleet vakituisia puheenaiheita meilläpäin. Porukkaa on ollut Sarmilla, Susikyrössä vieläpä Porttikoskellakin. Tulokset ovat nyt jokaisen nähtävissä. Susikyrössä ovat puut liiterissä, Sarmilla ja Porttikoskella kämpät asuttavassa kunnossa. Nyt ei pidä äkkinäisten luulla, että njelläläiset olisivat yksin tämän kaiken tehneet. Ei vainkaan, mutta kuten viime kerhoillassamme (vaatimattomia kun olemme) totesimme, aika paljon kuitenkin teimme. Meitä on kovasti ilahduttanut vielä elävä talkoohenki. Tämän päivän retkeilijä tekee ilmaista työtä yhteisen hyväksi. Miten lienee tulevan retkeilijäpolven?

Pienoinen huolestuneisuutemme asiasta johtuu siitä, kun huomasimme nuoremman ikäpolven ihmettelevän ilmaista työn tekoamme. Kyselivät saamaamme korvausta ja kuullessaan meidän tekevän ilmaista työtä, taisivat pitää meitä vähän tärähtäneinä. Onkohan talkoohenki vieras nuoremmille retkeilijöillekin. On helppoa tulla valmiille Lapissakin. Onneksi on vielä niitäkin ihmisiä, jotka haluavat olla opettamassa nouremmaan elämäntapaan, jossa antaessaan saa.

Uutena piirteenä kerhollemme, osallistuimme Hämeenlinnan leiripäivillä vaelluskilpailuun keskinkertaisella menestyksellä. Aikaisemmin emme ole saaneet joukkuetta mukaan. Pieksämäen pojat olivat mukana erävaellusmestaruuskilpailuissa.

Muutoin varsinaiset kokoontumisemme ovat lähes entiseen tapaan. On pidetty saunailtoja toistemme mökeillä ja Pieksämäen Ladun majalla. Vähän meitä huolestuttaa tuon Huttus-Pekan vihjailut alkavasta lomastaan, pitemmästä kuin tähän saakka. Ettei vain katoaisi Lappiin kokonaan, kun kämppiäkin on mitä asustaa. Jäiköhän se jälleenrakennustyö sittenkin Pekalta kesken silloin nuoruusvuosina, kysyy

EILA

Kavtsin kuulumisia

Kavtsin kolmas toimintavuosi päättyy juuri tätä kirjoitettaessa. Kerhotoimikunnasta luopuvat Maire, Matti ja Marjatta. He kaikki ovat tehneet raskaan ja epäitsekkään kolmen vuoden työn kerhon hyväksi. Kiitos ja kunnia heille. Työ, joka heidän kohdallaan alkoi syksyllä -72 kerhon perustamisella, on johtanut toimintakykyisen ja omillaan toimeentulevan 250-henkisen tunturikerhon toivottavasti pysyvään olemassaoloon. Tästä on seuraajien helppo, mutta vastuullinen tehtävä jatkaa kerhon kehittämistä. Päällimmäisenä mielessäni on aktivoida entistä suurempi osa kerhon jäsenistöä toimintaan mukaan. Toimintamuotoja halutaan kehittää niin, että jokainen saisi jotakin. Nyt tuntuu sitä, että 3/5 jäsenmaksuna maksavista pysyttelee täysin näkymättömissä. Rohkeasti mukaan vain.

Tilikauden päättyessä oli kerhon jäsenmaksun maksanut tasan 250 henkilöä. Suurin ja tärkein kerhon toiminnan kohde on ollut ja edelleen on kerhon oma kämppähanke. Maatilahallitus ei vielä ole kyennyt ratkaisemaan, myykö se meille nyt vuokralla olevan Inkoossa sijaitsevan Alkärrin tilan, joka kerhon keskuudessa on virallisesti nimetty Kärrikaltioksi. Ratkaisua odotellessa on joka tapauksessa vuoden -76 vuokraus saatu varmistetuksi.

Siitä kun viimeksi kuulumisia kirjoiteltiin, on pidetty 3 kerhoiltaa, päälimmäisinä ovat jääneet mieleen kaksi, joissa 30-luvulla aloittaneet veteraaniretkeilijät kertoilivat vanhoja ja uusia kokemuksiaan. Oli siinä opin ottamista.

Viikonloppuretkiä on kevään

Jatkuu 5. sivulla

Viitoitus Kivijärven kirkon raunioilta Susipesään

Viitoitus on suoritettu sinisin muovinauhoin, traktoritiellä ja selvällä polulla harvaan ja poluttomassa maastossa tiheään.

Viitoitus alkaa kirkon raunioiden läheltä, Kontosjoen etelärannalta. Tästä kuljetaan selvää traktoritietä n. 6 km. Kostian Talasvaaran kaakkoispuolelle. Käännytään oikealle, hyväkulkuiselle 1,5 km:n poluttomalle taipaleelle. Pienen suolammen lähellä tavoitetaan polkuja osittain sitä pitkin kuljetaan Susipesälle. Viitoitus päättyy Susipesän palstan kaakkoiskulmaan.

LIITYN TUNTURILADUN JÄSENEKSI

Nimi. . . . . Synt. . . . . .

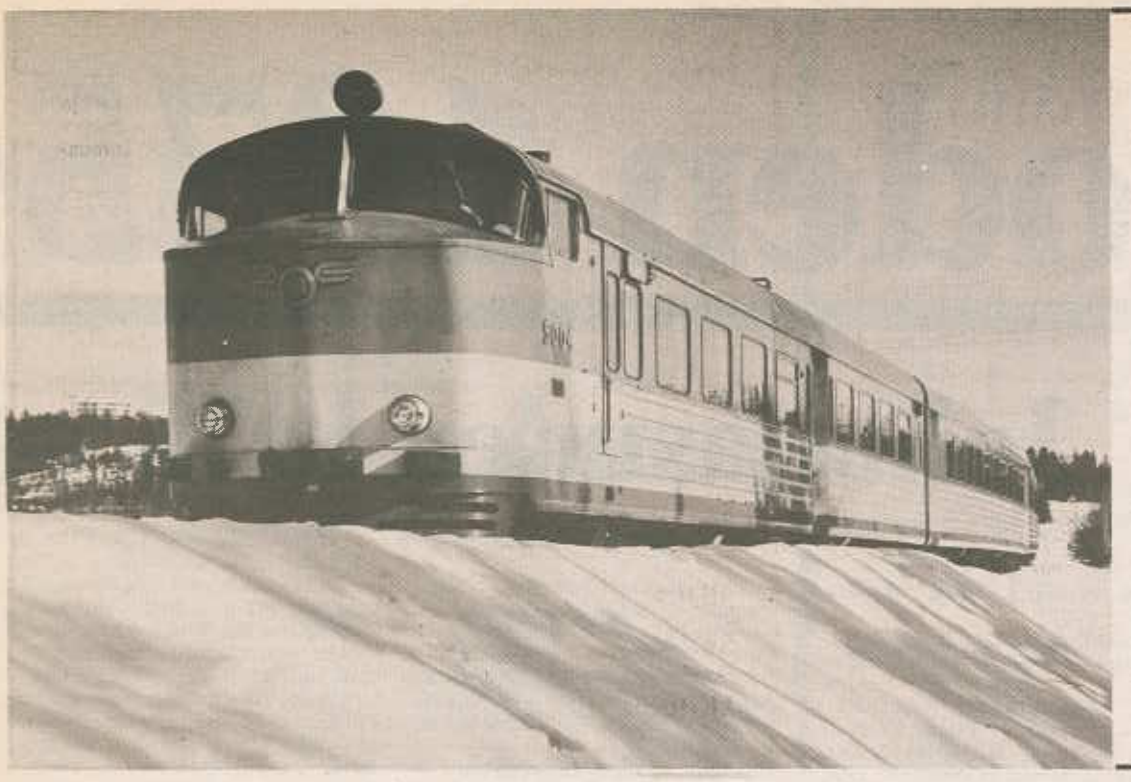
Ammatti . . . . . .

Osoite . . . . . .

Puh. . . . . .

- **TUNTURILADUN jäsenenä sinulla on oikeus**
  - **lunastaa tunturikämppiemme Susikyrön ja Susipesän avainten käyttöoikeus**
  - **kaivaa kultaa Susiäytsissä**
  - **saada jäsenlehtemme Tunturilatu sekä Latu ja polku**
  - **alennuksia Suomen Latu ry:n osanottomaksuista.**
- **LIITY TUNTURILATU ry:n jäseneksi tällä lipukkeella ja postita se täytettynä osoitteella**

Tunturilatu ry.
Korkeavuorenkatu 25
00130 HELSINKI 13

Junalla Lapin porteille

Tunturissa kävijät matkustavat alkumatkan junalla, koska rautateitse pääsee mukavasti päivällä, yöllä makuuvaunussa hyvin nukkuen huokein kustannuksin kaikkina vuodenaikoina ja autokin seuraa samssa pikajunassa Helsingistä Ouluun, Kemiin ja Rovaniemelle sekä Turusta ja Tampereelta Rovaniemelle, tai päinvastoin.

Mukavaa talvimatkaa

VR

Muistikirjan lisälehdet

● JOULUPAKETTEJA LAPPIIN lähetetään edelleen.

Paketteihin tarkoitetut tavarat tulee toimittaa Suomen Ladun toimistoon os. Korkeavuorenkatu 25 A 00130 Helsinki 13. marraskuun 28. päivään mennessä.

Perheissä, joille paketit jaetaan, on kouluikäisiä lapsia. Tavaroiden tulee olla uutta tai uudenveroista käyttövaatetta, liina- ja vuodevaatetta, leluja, kirjoja sekä ruokatavaraa y.m.s.

● Seuraava Tunturilatu-lehti ilmestyy keväällä -76. Siihen tarkoitetut kirjoitukset tulee olla Suomen Ladun toimistossa helmikuun 15. päivään mennessä.

● Aloitamme lehdessämme retkilääkärin palstan, jolla Ulla Saarinen vastailee lukijoitten lähettämiin kysymyksiin. Kysymysten tulee käsitellä nimenomaan retkillä esiintulleita ongelmia, ja koska lehtemme ilmestymiskerrat ovat varsin harvat, on kaikkien kiireellisen tuntuisten tapausten ohjeet hankittava muualta. Seuraavaan lehteen tarkoitetut kysymykset tulee lähettää tammikuun 30. päivään mennessä os. Retkilääkäri, Rajatie 7 02300 Espoo 30.

● OSTAKAA JOULULAHJAT TUNTURIKERHO KAVTSIN MYYJÄISISTÄ sunnuntaina 14. 12. 1975 klo 14—17 Marttatalossa, Uudenmaankatu 24. LÖYTÖJÄ!!!

● TUNTURILADUN pikkujoulua vietetään 29—30. 11. 1975 jossakin Helsingin lähistöllä. Asiasta tietää ja kyselyihin vastaa Jussi Saarinen puh. työ 821 022, koti 885 474. Ilmoittautumiset Suomen Ladun toimistoon p. 10 101/Kaija Nurmi 25. 11. 75 mennessä.

Kotiseututietoutta Susipesän tienoilta

Inarin pitäjän Paatsjoen kylä, jonka alueella Susipesämme sijaitsee, kuuluu olennaisena osana entiseen Petsamon alueeseen. On ehkä syytä salamakerrata Petsamon historiaa mainiten muutamia ikäviä, mutta välttämättömiä vuosilukuja.

● Pyhän Kolminaisuuden luostarin perusti pappismunkki Trifon vuonna 1556. Luostari oli hädin tuskin saatu rakennetuksi, kun sen vuonna 1589 poltti suomalainen sissipäällikkö Pietari (Juho) Vesainen. Tämän jälkeen vetäytyi luostari ylemmäksi Petsamojokivarteen, paikalle, jonka puolustus oli helpompaa.

Tarton rauhassa 1921 liitettiin Petsamon alue Suomeen. Tämän muistoksi pystytettiin muistomerkki rajavartioston kapteeni Pajakan aloitteesta. Se oli yhdeksän metriä korkea, kolmisivuinen graniittipylväs, jalustana tummaa Vaitolahden liuskekiveä. Patsaan paikka, Kolmen Tapauksen Kukkula, sai nimensä sen historian kolmesta suuresta tapauksesta: Vesaisen hävitysretki, Petsamon liittäminen Suomeen ja patsaan pystyttäminen juhannuksena 1938.

Jäämeren rannikot olivat vuosisatoja eräänlainen Ultima Thule, jossa korkeintaan verottajat ja ryöstäjät kiertelivät saamelaisten ja kolttien kimpussa. Petsamon luostarista kehittyi kuitenkin mahtitekijä, ja se oli venäläistämisen ja ortodoksisen kirkon keskus. Iivana Julma antoi sille koko suuren Norjan pohjoisrannikon ja Kuollan niemimaan verotusalueeksi. Luostari kävi jopa ulkomaankauppaa. Vesaisen hävitysretken jälkeen uusittiin luostari vasta vuonna 1882. Suomen vallan aikana siellä oli enää jäljellä puolisensataa munkkia, jotka elivät pääasiassa karjanhoidolla. Petsamojokilaakso oli vihantaa, paksumultaista vesijättömaata, ja Golfvirran lämpö piti huolen siitä, että kasvukausi oli huomattavan pitkä — ja arktinen aurinko siitä, että valoa riitti. Maanviljelyksen ja karjanhoidon lisäksi oli kalastus huomattava elinkeino.

● Koskirikas Patsjoki virtasi Inarinjärvestä Jäämereen, Norjan puoleiseen Patsvuonoon, ollen lähes sadan kilometrin matkan Suomen ja Norjan rajana. Kolttaköngäs eli Boris Gleb oli keskuspaikka. Matkailu huomasi verrattain aikaisin Petsamon mahdollisuudet. Matkailuliitolla oli vaatimaton hotelli jo 1920-luvun alusta. 1939 valmistui uusi hotelli. "Pyhälle maalle rakensitte, ei tule säilymään", ennusti munkki, kun ensimmäinen maja avattiin vuonna 1923. Vuonna 1935 oli aiemmassa hotellissa jo 50 paikkaa, mutta se paloi 1937. Uusi hotelli tuhoutui sodassa, välirauhan vuonna se jälleenrakennettiin, mutta...

● Kolosjoella löydettiin nikkeliä jo kesällä 1921. Todettiin, että malmia esiintyi useita kymmeniä kilometrejä leveänä vyöhykkeenä tunturijonon pohjoisrinteellä, mutta kaukana tiettömien erämaiden takana. Lumisen talven aikana ei koekairauksia voitu suorittaa, mutta kiinnostuneita ostajia löytyi. Vuonna 1934 siirtyi Petsamon malmialue kanadalaisen The International Nickel Company of Canadan haltuun ja saman yhtiön englantilaisen tytäryhtiön kanssa syntyi Petsamon Nikkeli Oy. Kaivoksen rakentamistyö vaati tuhansia työntekijöitä, ja Petsamosta muodostui todellinen Klondike. Uneliaasta Salmijärven kylästä tuli eloisa, vilkas keskus. Kun kaivos lopullisesti avattiin tuotantoon vuonna 1939, oli Kolosjoella asukkaita jo yli 3000, kuusivuotisen rakennustyön jälkeen. Talvisotaan mennessä oli yhtiö sijoittanut 7 milj. dollaria, Suomen valtio lainoina 14 milj. dollaria. Kolosjoen kaivostoiminnan piti alkaa 1. 9. 1939, mutta tilalle tuli hieman toisenlainen savotta. Sota-ajan vastasi kaivostoiminnasta Suomen valtio jatkosodan neljä vuotta, mutta rauhassa Petsamo kokonaisuudessaan joudutiin luovuttamaan. Suomalaiset asettivat toivonsa Petsamon Nikkelin kansainvälisyyteen. Kovat ns. poliittiset realiteetit kuitenkin määräsivät toisin, eikä kansainvälisestä omistuksesta ollut pienintäkään apua.

Koko Petsamon Suomelle kuulumisen ajan, vuodesta 1920 vuoteen 1944, kasvoi Petsamon merkitys kasvamistaan. Paitsi valtamerikalastuksen keskuksena toimi sen hyvä satama ainoana henkireikänä suureen maailmaan, nikkelistä puhumattakaan, jonka merkitys sodankäynnille on suunnaton. (Ylläolevat tiedot ovat teoksesta Petsamo, Petsamo, koonneet Tuulikki Soini ja Pekka Uurasmaa, Oy Lounaisrannikko — Turku 1972.)

Petsamon kanta-asukkaita munkkien lisäksi olivat kreikkalaiskatoliset koltat, saamen heimo, joiden kielenä oli venäjä. Suuri kolttakylä, Suenjel eli Suonikylä, jäi rauhan tultua rajan taakse. Koltat olivat vaellelleet Jäämeren rannoilta kesäkyliinsä, miten kalastus ja poronhoito kulloinkin vaativat. He seurasivat evakkoja Suomen puolelle, ja heidän kyliään on Itä-Lapissa, mm. Sarmijärven pohjoispäässä parikin, Sevettijärvestä puhumattakaan. Inarinjärven kalastus vain ei pysty korvaamaan valtamerta, Jäämerta.

● Tunturilatulaisten ehkä eniten käyttämä bussipysäkki on Mustola kymmenkunta kilometriä ennen Nellimöä. Sen isäntä Wahlqvist on niitä suomalaisia, jotka jo aikaisin siirtyivät Petsamoon Klondikemaisen elämän innoittamina. Hänen Petsamon kauden talonsa on vain vaivaiset 20 km rajan itäpuolella, se melkein näkyy Sarmitunturiin. Kun jatkosodassa "me peräpohjolaiset olimme ensin sotineet ystäviemme saksalaisten kanssa vihollisiamme venäläisiä vastaan ja sitten syksystä 1944 ystäviemme venäläisten kanssa vihollisiamme saksalaisia vastaan", etenivät Neuvostoliiton joukot Petsamon tietä katkaistakseen saksalaisilta tien Norjaan. Pitkin Nellimön ja Karigasniemen tietä käytiin ankaria taisteluita, jolloin tykkituli ja ilmapommitukset tuhosivat puuston parin metrin korkeudelta tyystin. Puut olivat täynnä sirpaleita, ja isäntä Wahlqvist kertoi, että puutavaraa ostetaan vastenmielisesti, koska sirkkelisahan terät rikkoutuvat raudassa. Neuvostoliiton joukot vastasivat saksalaisten karkoittamisesta linjan Nellimö—Karigasniemi pohjoispuolella, suomalaiset etenivät Inariin, mutta eivät pittemmälle.

Isäntä Wahlqvist on siis tälle alueelle tulleita, mutta meidän isäntämme Pekka Paadar on alkuperäisiä Inarin kalastajalappalaisia. Paadarin talo on iki-ihanalla paikalla. Näin sen ensi kerran maaliskuisessa lumimaisemassa, jolloin vaikutelma oli ankea, mutta kun olin siellä uudelleen syyskuussa, täytyy sanoa, että näkymä oli kuin paratiisi. Pekan isällä oli 1880-luvulla kolme paikkaa valittavana: Kontosjärvellä, Ina-

Jatkuu 8. sivulla

Vuontispirtti

A-oikeudet
HUONEITA
TANSSIA
SAUNAT
Vuontispirtti,
99340 Raattama
Puh. 996-1015, 996-1016,
996-8311

MUISTA VAKUUTUS!

KANSA

kaikkea
vakuutuspalvelua

ERÄRETKEILYYN — LEIRINTÄÄN

Leko-majoitteita ● vaellustelttoja ● laavuja ● louteita ● rinkkoja ● makuusäkkejä ● keittovälineitä ● kaminoita ● erämuonia ja kestoeinesmuonia ● suksia ● kompasseja ● karttalaukkuja ● ahkioita ● jalkineita ja paljon muuta eräretkeilyyn erikoisliikkeestä.
Tutustu laajaan myyntinäyttelyymme ja myymälääm-me tai tiedustele esitteitämme.
Palvelemme maaseutuasiakkaita myös postitse.

PARTIO AITTA

Yrjönkatu 34, 00100 Helsinki 10, puh. vaihde 643 622

Vuoden 1975

Johtajasudet 1975

32

● **IKÄSUSI KIRSTI PÄIVÄRINTA**

Kirsti lähti jo vuonna 1948 tutustumaan Lappiin osallistuen Tunturiladun järjestämälle tunturikurssille Kilpisjärvellä. Näin hän joutui sekä Lapin että Tunturiladun pauloihin, joka viimeksimainittu silloin vielä vaelteli lapsenkengissä. Siitä alkaen Kirstin lomamatkat suuntautuivat yhä useammin Lappiin ja retkiä on kertynyt lukematon määrä Lapin eri kolkkiin. Tunturisudeksi Kirsti vihittiin 1958 numeholla 169. Tunturiladun naistoimikunnan puuhissa Kirsti on ollut mukana sen vuodesta 1958 lähtien toimien monta vuotta sen vetäjänä ja toimikunnan sydämenasia — joulupakettien lähettäminen Lappiin — on ollut sydämenasia myös Kirstille.

Tunnustuskeksi näistä hänelle vuonna 1971 myönnettiin Suomen Ladun hopeinen ansioplaketti ja nyt hänet kutsutaan ikäsusien kunnianarvoisaan, muttei iäkkääseen joukkoon.

33

● **IKÄSUSI PIRKKO PÄIVÄRINTA**

Sisareltaan Kirstiltä Pirkko kuuli ylistyslauluja Lapista, ja niinpä hän itse lähti katsomaan pitivätkö nuo puheet paikkansa. Hänen ensimmäinen Lapinmatkansa tapahtui v. 1953 Suomen Ladun järjestämällä Saariselän eräretkellä ja sieltä palattuaan hänkin oli vannoutunut Lapin ihailija. Retket Lappiin jatkuivat niin että tunturisusivaatimukset täyttyivät v. 1958, Karoliinien retki mm. oli silloin tehty. Siitä ovat jatkuneet Pirkon Lapinretket milloin talkooretkinä, milloin lomaretkinä.

Pirkko on ollut Tunturiladun aktiivinen jäsen alusta alkaen. Tunturiladun johtokunnan jäsenenä hän toimi v. 1963—67 ja naistoimikunnan virkeänä edustajana hän on sisarensa tavoin joka vuosi puuhaamassa joulupaketteja Lappiin.

Suomen Ladun hopeinen ansioplaketti hänelle myönnettiin v. 1971 ja nyt onnittelemme tätä aktiivista, uutteraa, tunturihengen omaavaa jäsentämme ikäsutena.

34

● **IKÄSUSI TEEMU SALONEN**

Tutustuminen Lappiin ja sen erämaihin tapahtui Teemun osalta, kuten monen muunkin ikäisensä syksyllä 1944. "Erävaellus" silloin muodostui 2 kk. pituiseksi.

Siitäpä se alkoi kolmisenkymmentävuotta kestänyt harrastus. Teemu Salonen oli mukana Jam Jamin vetämällä eräretken johtajavaelluksella, kierrellyt Saariselkää, Koillismaata, Värriön—Nuortin kairaat moneen kertaan, Levi—Ylläs—Aakemus—Sotajoki—Ivalojoki ovat myös tuttuja. Samoin myös Kuusinki—Kitka—Oulanka, Vetsikon kierros, Tenonvarsi Rastegaisaa myöten.

Intohimoisena kalamiehenä Ikäsusi Teemu on nostanut saalista Tenosta Finnmarkan puolelta ja vähän jokaisella retkellä kun vain suinkin on siihen ollut vaeltamisen välissä aikaa. Halti on nähty ja viime talvinen suoritus oli eräretki Nuorgam—Kiilopää.

Lähes 50-vuotiaana Teemu innostui lentämiseen ja suoritti yksityislentäjän lupakirjan, "kun jalkani takia hiihto ja kävely jäi väkisinkin vähemmälle, niin täytyi löytää uusi kulkemismuoto."!

Tunturisusi n:o 103, aikoinaan susivaliokunnan jäsen ja Turussa pidetyn susivihkiäisten järjestäjä. Tunturiladun ainaisjäsen, Turun Ladun perustajajäsen 1956, yhdistyksen hallituksen jäsenenä, varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana pitemmän aikaa. Suomen Ladun hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja 1965—1972, SL:n puheenjohtaja 1973—. Erävarusteiden kokeiluleirin vetäjänä 1971.

Siinä näyttöä Ikäsusi Teemu Salosen Latu- ja tunturiansioista.

100 Haavisto, Toivo, Tampere, susi n:o 812
Susivaellus: Mustola — Sarmitunturi — Snellmanin autiotupa — Lankojärvi — Taajostupa — Lankojärvi — Luirojärvi — Aittaoja — Luulammet — Rumakuru — Kiilopää. Sudenpesän kunnostustalkoot v. 1970, Susipesän rakennustalkoot v. 1975.
Harrastusnäyte: Seidoista ja Seidan palvonnasta.
Kä 4, Er 7, Jo 1, Hu 47.

101 Linna, Kyösti, Tampere, susi n:o 930
Susivaellus: Nuorgam — Tsuomasvarri — Tsaarajärvi — Opukasjärvi — Suolistai — Pisterniemi — Nellimö — Sarmi — Kolmosjärvi — Snellman — Lankojärvi — Kiilopää.
Harrastusnäyte: vanhan perinteen mukainen porontaljan hyväksikäyttö saamelaisten keskuudessa.
Kä 7, Er 6, Jo 3, Hu 42.

102 Penttinen, Voitto, Patokoski, susi n:o 1096
Susivaellus: Kiilopää — Sompiojärvi — Rovaselkä — Liikavaara — Tinkiaapa — Ylä-Luiro — Luirojärvi — Sokosti — Vuomapää — Siula — Peuraselkä — Pittivaara — Vongoiva — Mukkaköngäs — Anteripää — Suomuköngäs — Joosepinvaara — Torkkojärvet — Vuoksijärvi — Sarmi — Missevaara — Mustola.
Harrastusnäyte: lintulajien esiintyminen koilliskairan alueella.
Kä. "Lukemattomia", Er. "Runsaasti", Jo. "Useasti", Hu. "Lukemattomia".

103 Rekola, Matti, Tampere, susi n:o 872
Susivaellus: Muotkan Ruoktu — Koarvikods — Stuor — Avdshi — Vaskojärvi — Peltotunturi — Nunnaneti — Ketomella — Taivaskero — Susikyrö. Suden pesän kunnostustalkoot v. 1970, Susipesän rakennustalkoot v. 1975, Porttikosken kämpän korjaus v. 1975, erävaelluksen suomenmestaruus vuosina 1973 ja 1975 jne, jne, jne.
Harrastusnäyte: erätoveri, Laavukankaan käyttömahdollisuudet.
Kä 27, Er 23, Jo 2, Hu 127.

104 Wiksten, Maunu, Pori, susi n:o 747
Susivaellus: "Pitkä kiemuralenkki käsivarren väli- ja ylätuntureilla." Latu- ja Lapinkävijäin kerhojen perustajajäsen. Toiminut johtokuntien jäsenenä, sihteerinä, rahastonhoitajana, kalustonhoitajana, suunnittelijana, vetäjänä, toteuttajana ja ilmeisesti myös osallistujana ajan niin salliessa.
Harrastusnäyte: kartaston kehitys Suomessa ja erityisesti Lapin eräretkeilyalueilla.
Kä 12, Er 16, Jo 14, Hu yli 111.

105 Väyrynen, Timo, Oulu, susi n:o 1064
Susivaellus: Luomusjärvet — Kevon Kanjonin koillispää — Madjok — Kämppä — Kevojärvi — Tsarsejohka — Madjok — Kämppä — Kuivi — Ailigas — Karigasniemi — Muotkatunturit — Tirro — Inari.
Harrastusnäyte: kuvakokoelma Lapin kasvillisuudesta, karkea jako: paljakan, kosteikkojen ja soiden kasvit, metsien, lehtojen ja joenvarsien kasvit sekä ruohot ja muutama itiökasvi.
Kä 6, Er 13, Jo 7, Hu 51.

Tunturisudet 1975

(Numerot nimen alla merkitsevät tunturikäyntejä — tunturihuippuja — eräretkiä — niitä eräretkiä, joilla asianomainen on ollut johtajana — kuntosuoritusvuosia)

1167 Aho, Seppo Heikki, Espoo
5 — 20 — 4 — 2 — 2

1168 Anttonen, Johanna (Liisa), Oulu
5 — 17 — 3 — — 2

1169 Hakulinen, Pauli Olavi, Helsinki
5 — 10 — 2 — 1 — 2

1170 Hannen, Stig Erik, Helsinki
4 — 23 — 4 — — 4

1171 Heiskanen, Matti Uolevi, Kerava
5 — 32 — 3 — — 2

1172 Hiltunen, Suvi Marja, Helsinki
8 — 23 — 6 — — 2

1173 Hulkkonen, Irma Orvokki, Keski-Palokka
5 — 21 — 5 — 1 — 3

1174 Hulkkonen, Pauli, Keski-Palokka
5 — 24 — 4 — 3 — 3

1175 Huumonen, Rauno E., Turku
21 — 23 — 2 — 2 — 2

1176 Huusko, Matti Antero, Turku
6 — 25 — 1 — — 2

1177 Huusko, Pekka, Turku
5 — 21 — 1 — — 2

1178 Härmä, Raija Marja, Myllykoski
5 — 17 — 2 — — 8

1179 Ilomäki, Auvo Armas, Helsinki
4 — 15 — 1 — — 8

1180 Issukka, Ilmari, Juankoski
5 — 29 — 1 — — 3

1181 Järvinen, Mikko, Keuruu
5 — 16 — 1 — — 20

1182 Kainulainen, Irja, Hämeenlinna
7 — 20 — 3 — 1 — Us.

1183 Karttunen, Kaarlo, Helsinki
5 — 14 — 3 — — 2

1184 Ketola, Marja, Aulanko
6 — 10 — 3 — — 3

1185 Kinnunen, Raimo, Inkeroinen
5 — 10 — 1 — 1 — 2

1186 Kolehmainen, Kaarlo, Tampere
14 n. 25 — 1 — 1 — 20

1187 Korhonen, Eero, Kouvola
6 — 20 — 3 — — 2

1188 Kärki, Matti, Keuruu
5 — 18 — 1 — — 4

1189 Laitinen, Anja, Utti
5 — 15 — 3 — 2 — 3

1190 Lamberg, Seija, Tampere
20 — 21 — 3 — — 2

1191 Lammentausta, Risto, Kuopio
5 — 31 — 7 — 1 — 5

1192 Lampiluoto, Leena, Haarajoki
5 — 25 — 2 — 1 — 3

1193 Latva, Mikko, Helsinki
5 — 18 — 3 — 1 — 2

1194 Lehto, Vilho, Yläne
7 — 15 — 1 — 1 — 2

1195 Lehtonen, Oiva, Vaasa
5 — 20 — 4 — — 23

1196 Lehtonen, Raija, Vaasa
5 — 12 — 2 — — 18

1197 Merikannel, Jouko, Kotka
5 — 12 — 2 — — 2

1198 Mustonen, Toivo, Katinala
5 — 15 — 1 — 1 — 3

1199 Mättö Uolevi, Hyvinkää
5 — 14 — 2 — 2 — 2

1200 Nieminen, Irja, Espoo
19 — 19 — 1 — — 2

1201 Nieminen, Kari, Espoo
5 — 26 — 6 — — 4

1202 Nieminen, Olavi, Espoo
9 — 15 — 3 — — 2

1203 Nikander, Sulevi, Karhula
5 — 17 — 2 — 1 — 15

1204 Ollila, Tuure, Hämeenlinna
4 — 15 — 2 — — 10

1205 Palo, Tauno, Hämeenlinna
5 — 22 — 3 — — 4

1206 Parsama, Tero, Helsinki
5 — 25 — 4 — 1 — 5

1207 Pohjola, Pentti, Turku
5 — 42 — 7 — — 2

1208 Raunio, Eeva-Riitta, Pieksämäki
6 — 16 — 3 — 1 — 5

1209 Rönnholm, Jukka, Keuruu
5 n. 25 — 3 — — 10

1210 Seppälä, Toivo, Katinala
5 n. 20 — 5 — 1 — 10

1211 Sievänen, Veikko, Helsinki
5 — 13 — 2 — 1 — 12

1212 Siuko, Marjatta, Hämeenlinna
7 n. 20 — 4 — — 2

1213 Siurua, Toivo, Hyvinkää
5 — 10 — 3 — — 2

sudet

Lapin kuulumisia

● KEMIJOESTA suunnittelee tie- ja vesirakennushallitus vesiliikennekelpoista jokea, jota pitkin olisi mahdollista ylläpitää proomu ja laivaliikennettä kanavoinnin ja sulkujen avulla. Reitti yhdistäisi vesiväylän aina Savukosken Sokille saakka.

★ ★ ★

● ERÄMAAPUHELIMIA saadaan Inariin ja Utsjoelle lisää siinä määrin, että saavutetaan tyydyttävä tilanne puhelinliikenteen alalla. Tavoitteena on, että puhelimia tulee sen verran, että lähimpään puhelimeen olisi matkaa korkeintaan 5 km. Suunnitelma maksaa paksun pinkan seteleitä, arviolta 250 000 mk, mutta onpa puhelimesta joskus niinkin suuri hyöty, ettei sitä rahassa voi ensinkään arvioida.

★ ★ ★

● SAAMENKIELTÄ opetetaan tänä syksynä ensimmäistä kertaa äidinkielenä kahdessa koulussa. Koululaitoksen historia ei tällaista entuudestaan tunne. Saamelaislapsille omalla kielellä tapahtuva opetus on selvä vallankumous. Se kun tekee lapselle mahdolliseksi ymmärtää opetus alusta pitäen ilman suomenkieleen totuttelemista, mikä vie aikaa ja muodostaa monille kohtalokkaan kielimuurin.

★ ★ ★

● TUNDRAKSI arvioidaan muuttuvan monien niiden alueiden, joilla tunturimittari on tehnyt tuhojaan. Kymmenisen vuotta sitten tämä pikku tuholainen vieraili monissa Lapin metsissä. On elätetty toivoa, että metsät taas virkoaisivat kasvamaan tuhon jälkeenkin, mutta Turun yliopiston tutkimukset eivät tätä toivetta tue. Tunturimittarin tuhot olivat pahimmat Utsjoella.

★ ★ ★

● SUSIKYRÖNKIN maisemissa asuu karhu. Ketomellan puolessa on havaittu vakuuttavia merkkejä kontion liikuskeluista ja väittääpä joku paikkakuntalaisista nähneensä otuksen turvallisen matkan päästä.

★ ★ ★

● SUOMEN LADUN hallinnassa oleva Porttikosken kämppä Saariselällä on kuluneen kesän aikana kunnostettu. Rakennuspäällikkömme Pekka Huttunen on siinäkin puuhassa ollut mukana ja Pekan ohjeitten mukaan korjatussa kämpässä taas tarkenee ja saunasta löylyt irtoavat.

Kavtsin kuulumisia

Jatkoa 2. sivulta

jälkeen tehty 3 kappaletta, ja sunnuntairetkiä tms. 5 kappaletta. Arki-iltoina on kilpailtu kaupunkitietämyksen ja onginnan merkeissä sekä pyöräilty.

Joka torstai on ollut ulkoilua, kylmänä aikana lenkki ja kesällä lentopalloa. Kesällä on pelattu myös kyykkää 1—2 kertaa viikossa.

Ulko-Tommiossa Karhulan Ladun vieraina oli parikymmentä meikäläistä. Onni oli tällä kertaa meidän puolellamme ja voitimme sulan maan viestihiihdon.

Leiripäivien kilpailuissa ei onni ollut yhtä suopea. Mutta eihän voitto ole tärkeintä... Leiripäivillä olikin meiltä nelisenkymmentä osanotajaa (noin 16 % kerhosta).

Toukokuussa junailimme Tunturiladun kuvaillan TVK-talolle. Jälkimauksi jäi heikko osallistuminen. Ei pidä pelätä omien kuviensa tasoa tai kiinnostavuutta. Tunturilatulaista kiinnostaa jokainen Lapista otettu valo- tai elokuva. Ensi toukokuussa toivomme ylitarjontaa, ja aiomme velvoittaa jokaisen tunturikerhon esittämään vähintäin 50 kuvaa omilta retkiltään tms.

Kavtsi on painattanut postikorteiksi kaksi loistavaa värikuvaa Lapista, toinen talvinen, toinen syksyinen. Toivomuksemme on, että Tunturilatulaiset käyttäisivät näitä kortteja joulu ym. kortteina. Tulot menevät Kärrikaltion hyväksi.

Tänä syksynä on Kavtsi järjestänyt ensi kerran erämaaensiapukurssin. Kurssin pitäjä on kavtsilainen lääkäri, ja osanottajia oli parikymmentä, joukossa myös tämän syksyn sudenpentuja.

Sokeri on todellisesti jätettv pohjalle: Sarmin ikioma Susipesä. Ei sitä voi sanoin kuvailla, ja yrityksiä siihen suuntaan on toisaalla tässä lehdessä. Tunturiladun palstalle rakennettiin talkoilla viihtyisä kämppä. Meidän mielikuvamme mukaan oli talkoissa yhteensä 100 tunturilatulaista, joista oli 70 työmiestä ja -naista, 30 turistia, jotka parhaansa nekin tekivät. Kavtsilaisia oli noin 30. Yhteensä käytettiin 588 miestyöpäivää á 12—15 h = 3—4 miestyövuotta. Melkoinen saavutus, vaan on tuloskin sen arvoinen. Talkoiden päälle on laskettava tarvikkeiden kuljetus, pääosiltaan Mikkelistä tiettömään erämaahan, vanhan kämpän purku ja muu tarvikehankinta, palstan etsintä, kauppa ja kämpän suunnittelu. Ajatelkaapa kukin lukija, mitä nykyisni työtunti maksaa ja laskekaapa sitten palkattoman talkoohenkisen työn arvo yhteiseksi hyväksi. Tätä saavutusta kumartakoon jokainen SUSIPESÄLLÄ kävijä.

TUNTURITERVEISIN JUSSI

PS. Kavtsin vuosikokouksessa 10.10. valittiin kerhon puheenjohtajaksi edelleen Jussi Saarinen ja kerhotoimikunnan jäseniksi uudelleen Birger Fagerström ja uusina jäseninä Timo Sarkkinen, Sirkka Seliste ja Leena Kangas eroa pyytäneen Maire Kalannin tilalle. Toimikunnassa jatkavat edelleen Brita Saloriutta ja Reino Kärkkäinen.

1214 Storhannus, Rune, Helsinki
5 — 13 — 1 — — Useita
1215 Tenhunen, Martti, Hämeenlinna
5 — 19 — 2 — 2 — 11
1216 Tuomi, Pirjo, Vnataa
2 — 15 — 4 — — 5
1217 Tyrväinen, Veikko, Pieksämäki
5 — 46 — 7 — 3 — 5
1218 Uimonen, Lennart, Espoo
5 n. 20 — 4 — 2 — ?
1219 Yrjänäinen, Kari, Pieksämäki
5 — 20 — 1 — 1 — 2

Tunturissa

Meitä kulkijaa oli kaksi,
lähdössä Tsharmille.
Luoja kun toisin päätti,
päädyimme Akalle.

Kolme raipasta urhoa meille,
lahjoitti kalansa.
Joka päivä paistui,
kala nuotiolla.

Kulkiessamme joskus tuntui,
emme kahden olleetkaan,
Oli muurahaispesät pengottu,
ja kiviä käännelty.
Kuin varta vasten meille,
kantojakin nosteltu.

Pahakuru tämän seudun,
on nimensä veroinen.

Kuitenkin "uskalsimme",
viettää yömme äärellä sen.

Nähkää ystävät Kontosjärvi,
ja kiertäkää rantoja sen.
Siellä entisaikojen tuoksu,
ja mystiikka täydellinen.

Tyyneen veteen piirtyvät kaikki,
Seita- Akka- ja Tsharmikin.
Nähdä tämä ja sitten kuolla,
oli mottona meilläkin.

Rinkkakin matkalla "väsyi",
se putosi mättäälle.
Mutta lainarinkalla vielä,
me "lensimme" Tsharmille.

BRITA SALORIUTTA

Kun on kilpasilla, on kilpaa syötäväkin, jos sattuu olemaan niin tasaväkisiä jamassa kuin nämä kaksi kärkitilasta kamppaillutta partiota.

20 eräpartiota kamppaili

Jatkoa 1. sivulta

tännön ensiaputehtävä. Tällä rastilla oli mukava tunnelma, runsaasti yleisöä, eräät lapinpukuisina, kolme kotaa ja koiria. Puolen päivän jälkeen reitti suuntautui tunturiin ja tiheään sumuun, jossa sitten sai olla yli 20 tuntia. Kahdella rastilla oli kirjallisia tehtäviä, karttatehtävässä piti sijoittaa luetellut Enontekiön paikannimet karttaluonnokseen, täytyi tunnistaa tyypillisiä Lapin esineitä sekä tietää lapinkielisten nimien merkitys. Yöpymisrasti sijaitsi koivikossa laajalla tunturiylängöllä. Alueella ei ollut tervasta polttopuuksi. Näkymä yöpymispaikalla oli unohtumaton. Puuskittainen tuuli kiidätti tiheää sumua johon nuotioiden savut sekoittuivat ja nuotiot leimahtelivat sumussa. Suunnistus avotunturissa ja tiheässä sumussa vaati huolellisuutta. Yllätyksiä aiheutti se, että alueella oli magneettisia häiriöitä. Suuntaa piti korjata 3—4 ja kobsaa, jos halusi päästä tavoitteeseen suoraan.

Kolmannen vaelluspäivän aamuna oli edelleen tiheä sumu. Ensimmäinen rasti oli pieni lampi aukealla tunturinrinteellä. Rastipiste oli sellainen, että sitä olisi joutunut hakemaan kirkkaallakin ilmalla. Eräät kilpailijat väittelivät sijainnistaan vain 20 m:n päässä rastimiehistä, huomaamatta heitä. Rastilla oli tehtävänä etäisyyden arviointi kolmeen pisteeseen, kaukaisin 60 m:n päässä. Tämä oli juuri näkyvyysyyden rajoilla ja sumu teki arvioinnin vaikeaksi. Tarjottiin tämän pisteen etäisyydeksi jopa 400 metriä. Seuraavalla rastilla olisi ollut hieno tehtävä, mutta se peruutettiin, koska rastimies ei ollut paikalla ensimmäisten partioiden mennessä ohi. Tehtävänä olisi ollut "kerätä pilkan verran kenkäheiniä kilpailijaa kohti". Maastoesteen ylitystehtävänä oli Vaikkojoen ylitys kahlaamalla, tässä arvosteltiin kilpailijoiden kastuminen. Sumu oli noussut puolenpäivän aikoihin ylemmäksi, peittäen enää vain korkeimpien tunturien huiput. Viimeinen yöpymisrasti oli Näkkäläjoen varrella ja yö oli sateeton ja lämmin.

Neljännen päivän aamuna alkoi pikataival yhteislähtönä klo 5.00. Ensimmäinen rasti oli Perilänkoskella. Siellä oli runsaasti yleisöä ja heillä riitti näkemistä. Toiset kilpailijat porskuttelivat yli kosken vauhtiaan hiljentämättä ja vaatteet päällä, toiset varovasti ja sauvaan turvautuen ja toiset — ilman housuja. Kaivosjärven ja Onnasjärven rastien jälkeen alkoi nousu Pyhäkeron huipulle kovassa tuulessa ja sumussa. Täältä olikin loppumatka alamäkeä ja selvää polkua Pyhäkeron kämpän kautta Ounasjärven rantaan. Viimeisenä tehtävänä oli maastoesteen ylitys, kilpasoutu Ounasjärven yli.

Parasta tässä kilpailussa oli Lapinaiheiset tehtävät. Vain reitti oli liian lyhyt ja helppo, koska maasto oli enimmäkseen hyväkulkuista ja polkutietä kuljettiin paljon. Matkan pituudeksi tuli nyt vain 110—120 kävelykilometriä. Nopeimmat partiot olivat yöpymisrasteilla tunteja ennen määräaikaa. Maaliin saapui 16 partiota, mikä myös osoittaa kilpailun helppoutta. Pikataival olisi saanut olla enemmän suunnistustaitoa kysyvä, nyt kolmasosa matkasta oli merkittyä Pallas—Hetta polkua. Tarkoista rastipisteistä ei tällä reitillä olisi ollut pulaa.

Kilpailut olivat myös suhdetoimintaa retkeilijöiden ja paikkakuntalaisten välillä. Monet paikkakuntalaiset järjestäjät pitivät rataa liian kovana, arvellen vain muutaman selviytyvän siitä perille. Rajamiehet, joita oli myös järjestelytehtävissä, olivat yllättyneitä siitä, kuinka siistiksi kilpailijat saivat leiripaikkansa pois lähtiessään.

Tunturiladun partioilla oli menestys hyvä: ensimmäinen, viides ja kuudes sija.

MR

SM-kilpailun tulokset

1. Yrjö Suuniittu, Matti Rekola — Tunturilatu/Kolbma III
2. Jorma Pihlainen, Leo Kaunisto — Latuneuvojat
3. Risto Joupperi, Pekka Heinonen — Keminmaan Kivekkäät
4. Raimo Nurmi, Aimo Kalenius — Vakkarasti
5. Osmo Heino, Pertti Pekkala — Tunturilatu/Kuokte
6. Veikko Tyrväinen, Kari Yrjänäinen — Pieksän Latu

Kämpän rakennuspäällikkö Pekka Huttunen Topi Harjanteen kanssa hirsivarvilla kuuntelemassa, mitä jälkipolvella Pekka Harjanteella ja Jari-Pekka Kinnusella on sanottavana.

Susipesä tuli valmiiksi

Tässäpä taitaa nousta itse harjahirsi Susipesän ylimpään kohtaan. Jos joudutte samanlaiseen hommaan, huomaatte, että on siinä punnaamista.

den lisäksi nostettiin Kautsin hankkima saunan kiuas torvineen ja katon läpivientineen, Ulla Saarisen rahoittamat kattohuoparullat, Kolbman hankkimat vuorivillarullat, sekä lisäksi Tunturiladun laskuun ostettuja työkaluja ym. tarvikkeita. Illan suussa olikin Viljo jo reka-autolasteineen matkalla kohden Sarmijärven Kolttakylää, jonne hän saapui seuraavana aamuna.

Lumien lähtö oli tänä keväänä Lapissa aikaisessa. Kelirikon pelossa oli rakennustarvikkeet saatava tiensivusta erämaahan nopeasti. Kari Wahlqvist ja Eero Paadar saivat kuljetusurakan kahdella moottorikelkalla ja urakastaan he selvisivätkin, joskin viime tipassa. Kämpän rakennustarvikkeet lähes kaikki olivat rakennuspaikalla, joten nyt voitiin keskittyä rakennustyön suorituksen valmisteluun. Talkooviikoiksi määrättiin 20.7.—16.8.1975. Rakennuslupa saatiin 3.7.1975. Talkoolaisten etujoukko saapui vetäjän mukana Sarmijärven Kolttakylän rantaan 13.7.1975 puolen päivän maissa mukanaan rakennustarvikkeita, työkaluja ja muonatarvikkeita.

Talkoolaisten etujoukon muodosti Hilja Nylander Helsingistä, Sirkka Iivanainen Kotkasta, Marjatta Haikonen Hyvinkäältä, Matti Rekola Tampereelta, Urho Saarenvirta Espoosta sekä vetäjä. Ei tiedetty vielä silloin kuinka rasittava tästä talkoomatkasta tälle pienelle etujoukolle lähipäivinä koitui. Toivorikkaana matkan onnistumiseen läksimme Talasjärven lompoloita kohden. Saimme moottorivenekuljetuksen Sarmijärven eteläpäähän, josta vaivoja kysyvä erämaataivallus alkoi. Raskaat kantamukset raahattiin yli 400 m:n levyisen kannaksen yli Tullujärven rantaan, josta ne veneellä saatiin järven itäpäähän. Tästä edelleen pienen kannaksen poikki venekuljetukseen Pienen Paskulin yli sen itärannalle. Nyt oli kannettava tavarat ja vedettävä venekin 200 m:n levyisen kannaksen yli Ison Paskuljärven länsipäähän, josta vesitie jatkui järven itäpäähän. Tavarat oli taas kannettava n. 200 m:n levyisen kannaksen poikki Pitkäjärven rantaan mistä löytyi Pekka Paadarin venekkin, jottei tarvinnut enää raskasta venettä vetää Pitkäjärven puolelle. Vuorokausi oli vaihtunut kun kirkkaassa kesäyössä saavuimme Pitkäjärven etelärannalle. Ylimääräiset tavarat saivat nyt jäädä tähän, rinkat selkään ja aamuyöksi Talasjärven lompoloiden palstalle nukkumaan. Seuraava päivä oli sateinen ja kolea. Etelän helle oli Lapissa muuttunut kosteaksi ja epävakaiseksi. Lepoaika jäi lyhyeksi kun Sirkka, Marjatta ja Matti läksivät noutamaan Pitkäjärven rantaan jääneitä tavaroita. Kun taas Hilja ja Urho jäivät avukseni pystyttämään keitto- ja ruokailukatosta talvella tuoduista laudoista ja muovikelmusta. Pian olikin pystyssä tilava katos joka osoittautui erinomaiseksi ja välttämättömäksi runsassateisina päivinä. Iltapäivällä merkitsimme rakennuksen paikan ja kaivoimme peruspilareiden kuopat. Jo keväällä todettiin ettei rakennuspaikan läheisyydestä löydy peruspilareihin soveltuvia kiviä, joten pilarit on valettava betonista. Betoniin soveltuvaa soraa löytyy kyllä lähistöltä. Sementtisäkit on noudettava Ivalosta ja niitä tarvitaan vähintään 5 kpl. Kuljetus on suoritettava taas tuota vaiherikasta vesitietä pitkin. Tiistaina aamuvarhaisella suunnistimme Matin kanssa Sarmijärven pohjoispäässä parkkeeratun auton luokse, siitä Ivaloon ja takaisin sementtilastin kanssa. Eero Paadar kulietti sementit moottoriveneellään Sarmijärven eteläpäähän, jonne ne sillä kertaa jäivät muovipusseilla suojattuna odottamaan jatkokuljetusta. Vuorokausi oli vaihtunut keskiviikoksi kun Matin kanssa palasimme leiriin nukkumaan. Olihan vuorokauden aikana kävelty 34 km, ajettu autolla 70 km ja nosteltu raskaita sementtisäkkejä. Talkoolaisten pääjoukon oli määrä saapua sunnuntaina. Sitä ennen piti saada rakennuksen peruspilarit valetuksi kovettumaan, jotta hirsiseinien salvostustyö pääsisi alkavalla viikolla käyntiin. Matin lepo jäi lyhyeksi kun hän Marjatan ja Sirkan kanssa läksi hakemaan Sarmijärven päähän jääneitä sementtisäkkejä. Me leiriin jääneet valmistimme kovalla kiireellä pilarimuotteja valukuntoon. Päivällä alkanut vesisade jatkui myöhään yöhön ja se-

→

Salvoamistyö on vanhaa ja perinteellistä taitoa kysyvä homma, joka lukijain mielestä on ihan helppoa, mutta kun joutuu itse panemaan sormensa peliin, paneekin sen mieluummin vaikka suuhunsa.

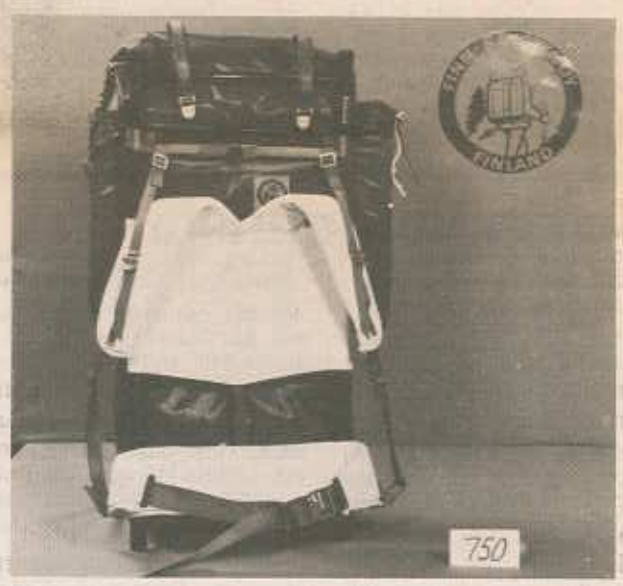
Kauko Kangasniemi lahjoitti telttasaunan, joka lämmitettiin joka ilta talkooväen lämmiteltäväksi.

Valitse kuluttajain oma E-liike

E kuluttajain oma

Nyt jo yli 650.000 jäsentä

SAVOTTA-RINKAT KAIROJEN KULKIJOILLE

Perusteellisen kokeilun tuloksena on Savotta-Rinkkojen kantosysteemit uusittu.
Uudessa liivikantosysteemissä, joka näkyy kuvassa, on olkakanto- ja vyötärökantohihnoissa toppauksena sisäänommeltu 10 mm:n satulahuopa.
Kantosysteemin materiaali on 100 %:sta puuvillaa.
Erilaiset säätömahdollisuudet kantajan mukaan.
Reppuosat kyll. Vinylon F 217-kangasta, useita värejä.
Telineet DUR-alumiini- tai teräsputkea.
Noin 20:stä mallista löytyy jokaiselle sopiva rinkka.
Valmistamme myös:
— **satula-, pilkki- ja jahtireppuja**
— **retki-, riista- ja kalamiehenlaukkuja, sekä karttalaukkuja**
— **varuste- ja suksipusseja**
— **pyörälaukkuja**
— **tvroks-täytteisiä lämpöpatjoja**
— **10- ja 20-H leiritelttoja, malli SA**
— **sekä asekoteloita ym. tarvikkeita**

Kaikkia näitä tarvikkeita saa alan kauppiailta.

FINN-SAVOTTA OY

43500 KARSTULA

Hyvät unet korkealuokkaisissa Caravan -makuupusseissa.

Caravan de Luxe.

Erittäin kevyt untuvapussi kevät- kesä- ja syysretkille. Helppo kantaa selässä niin tunturivaelluksilla kuin lyhyemmilläkin retkillä.

Caravan Skvader.

Makuupussi, jonka täytteenä on sekä untuvaa että synteettistä kuitua. Päällipuoli lokerorakenteinen, alapuoli läpiommeltu. Sopii vaativaan retkikäyttöön sekä tunturivaelluksille.

Kun olet aikeissa hankkia makuupussin, sinun kannattaa miettiä tarkoin, miten tulet pussia käyttämään. Kesällä liikut ehkä tunturissa ja yövyt lämpimissä kämpissä. Seuraavana talvena osallistutkin kenties vaativalle talvivaellukselle ja joudut yöpymään paljaalle hangelle.
Ei ole samantekevää, millaisen makuupussin valitset.
Me olemme halunneet helpottaa valintaasi. Leikkaa irti oheinen kuponki, täytä ja palauta se meille, niin lähetämme sinulle Caravan-makuupussiesitteen, joka kertoo seikkaperäisesti monista muistakin eräretkeilyyn liittyvistä asioista.

CENTERFILL OY

Kuortaneenkatu 1, 00510 Helsinki 51

Centerfill Oy
Kuortaneenkatu 1, 00510 Helsinki 51

Lähettäkää minulle ilmainen
Caravan-makuupussiesite

nimi: _____

osoite _____

postinumero ja -toimipaikka _____

_____

perustustyöt saatiin niin ajoissa suoritetuksi, että päätalkoojoukon saapuessa päästiin välittömästi käsiksi hirsirakennustyöhön ja näin ollen rakennustyö saatiin päätökseen n. viikkoa aikaisemmin.

Lauantaina ja sunnuntaina alkoi olla jo liikettä Sarmijoen varrella. Talkoolaisia saapui eripuolilta Suomea. Savonlinnan Matti Paasikallio ja Erkki Mehtonen toivat mukanaan moottorisahan ja käynnistivät savotan. Tarvittiin lisähirsiä ja niitähän saatiinkin kädenkäänteessä kun metsämiehet olivat asialla. Vanha tuttavamme Riihimäen Eikka aloitti pohjavarvin teon ja alapohjavuoliaisten kiinnittämisen. Salvostamistyöhön saapuivat Pieksämäeltä Tyrväisen Veikko, Sepposen Esko ja Lampisen Viki, sekä vähän myöhemmin Helsingistä Hartikaisen Topi. Rakentamistyö sai nyt vauhtia. Ammattimiehiä oli riittävästi, eikä apumiehistäkään ollut puutetta. Tehtiin perusteellista työtä. Varaukset uusittiin, sisäsaumat vuoltiin, sekä sisäpinta veistettiin piilukirveellä puhtaaksi. Työn tahti oli kova. Viileä tuuli ja miltei päivittäin toistuvat sadekuurot olivat karkoittaneet hyttyset. Vain muutama kesäinen päivä mahtui joukkoon jolloin rakennusmiehet saattoivat riisua paitansa. Työ edistyi niin nopeasti että mahtava kelorunko nostettiin hariaorreksi jo 2.8.1975.

Talkooväki koostui ympäri Suomen asuvista Tunturilatulaisista. Helsingin seudulta oli eniten ja Tamperelaiset olivat hyvänä kakkosena. Kouvolan ammattitaitoinen kolmikko teki näkyvää työtä kootessaan permannot ja liimatessaan kattohuovat. Ikkunat ja ovet asennettiin aikanaan ja niin pääsivät sisämajoituseen ne jotka kosteissa teltoissaan eniten kärsivät yökylmää.

Hyvä saunan löyly olisi ollut piristyksenä raskaan työpäivän päädyttyä. Turvesaunan rakentaminen oli kylläkin suunnitelmissa, mutta sen rakentamiseen olisi mennyt kallista aikaa joka tarvittiin kämpän pystyttämiseen. Tampereen Kauko Kangasniemi ratkaisi asian lahjoittamalla telttasaunan. Telttasaunan toimittaminen oli vielä niin nopeata että vain vajaan viikon kesti sen valmistaminen ja kuljetus Tampereelta Talasjärven lompoloille.

Lapin kesä 1968 oli viileä kun Tunturilatulaiset rakensivat Ivalonjoen riippusillan. Viileä oli kesä nytkin kun rakennettiin Susipesä, mutta tarpeeksi hikinen työn suorittaneelle rakentajajoukolle. Talkoot kestivät 13.7—17.8.1975. Rakennuspaikalla kävi 100 Tunturilatulaista ja niistä osallistui työhön 78. Talkootyöpäiviä kertyi 550. Kun otetaan huomioon Niellän jäsenten suorittamat työtunnit Pieksämäellä tarvikkeiden hankinta ja purkaustyössä, kohoaa kokonaistalkootyötuntimäärä yli 600.

Jäsenjoukon lahjoittajamieli ja talkoohenki ei ole kuollut. Tästä on osoituksena omalle erämaapalstalle nyt rakennettu Susipesä. Rakentaminen ei kuitenkaan vielä lopu tähän. Susipesä tarvitsee hyvän saunarakennuksen. Rakentamisen valmistelutyöt on jo aloitettu. Näissä merkeissä sitten ensikesänä Sarmilla tavataan.

P. H.

Sosiaalitilatkin alkoivat hahmottua. Tässä niistä se, jonka tarkoituksesta emme tässä käy arvauskilpailua pitämään.

←mentin hakijat vaan viipyivät. Hiljan kanssa läksimme ottamaan selvää mikä on viipymisen syy. Löytyihän se kolmikko Pitkäjärven rantarinteeltä läpimärkinä mutta hyvätuulisina. Sirkka ja Marjatta paareilla sementtisäkkiä kantain, kun taas Matti oli nostanut säkin hartioilleen ja taakkoineen kipusi rinnettä ylös. Matka oli ollut erittäin rasittava, josta johtuen aikaa kului laskettua enemmän. Väsymyksestä huolimatta kolmikko päätti viedä sementtisäkit yhteenmenoon Talasjärven eteläpäähän, niin että ne olisivat valupaikalla torstaina. Meitä oli nyt touhussa mukana 5 henkilöä. Alkuun oli kuitenkin todettava, että sementtisäkki painaa vaikka sitä kantaa kaksi henkilöä. Kun on lisäksi polulla kiviä, suomättäitä ja puunjuuria, niin ne panevat kantajien kestokyvyn tiukalle. Pitkäjärven—Talasjärven 700 m:n levyinen kannas oli viimeinkin ylitetty ja lasti venekuljetuksena saatu Talasjärven eteläpäähän. Loppumatka voitiinkin torstaipäivän aikana suorittaa työntökärrykuljetuksena. Nukkumaan meno olikin venähtänyt torstaipäivän puolelle. Edellisen päivän rasitukset nukuttiin pitkälle aamupäivän puolelle, kun herätyksen jälkeen kiireiset aamuaskareet suoritettuamme olimme taas työn touhussa mukana. Käytiin noutamassa sementit valupaikalle, kärrättiin betonisoraa ja betoniin soveltuvia täytekiviä. Käsisekoituksella valmistettiin betonilaasti myöhään illalla ja saatiin valetuksi kaikki pilarimuotit.

Tämä talkoolaisten pieni alkujoukko oli saanut esikokemuksen milllaista on rakentaminen erämaahan. Siellä tarvitaan voimaa, sitkeyttä ja hyviä hermoja. Sitkeyttä ja päättäväisyyttä oli sementinkuljettajakolmikolla, joiden ansiosta

Moottorisaha se tuo nykyajan jokaiselle rakennustyömaalle ja papattaa hetkessä poikki parrut, joita ennen vanhaan kihnutettiin pitkäänkin.

Helsingistä Ivaloon 2 tuntia 30 min. Lentäen.

Pitkäkin matka on lentäen lyhyt.

Ja Finnairin kotimaan reittiverkosto tarjoaa sinulle paremmat yhteydet kuin olet tullut ajatelleeksikaan.

Vaikka Suomi on pinta-alaltaan suuri, voit laskea lentoetäisyydet minuuteissa.

Kun seuraavan kerran matkustat, muista, että Finnair on usein lyhin tie. Ja sitäpaitsi mukava, vaivaton ja edullinen.

Esimerkkeinä edullisuudesta: myönnämme 25 %:n alennuksen eläkeläisille, opiskelijoille, varusmiehille, mukana seuraaville perheenjäsenille, seuramatkalaisille, jotka Helsingistä lentävät Finnairin tai Kar-Airin koneilla . . .

Pyydä aikataulu ja varaa lentolippusi matkatoimistosta tai Finnairin toimistosta

FINNAIR

Tervehdys USA:sta

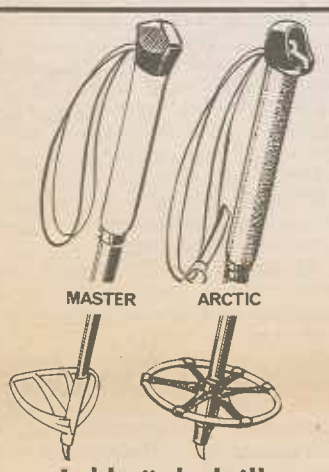
Kun työpaikka on kaukana maan rajojen ulkopuolella, täytyy lapinkävijän etsiä uusia retkeilymaastoja lähettyviltään.

Oheinen kuva todistaa, että siinä on onnistuttukin. Allekirjoittanut on kaikkia noitia avukseen huutaen päässyt Washingtonin osavaltiossa USA:n luoteiskolkassa sijaitsevan tulivuoren, Mt Adams'in huipulle, joka kohoaa 3742 metrin korkeuteen. Nousu, joka leiripaikalta huipulle oli noin 2100 metriä vertikaalisuunnassa sekä vaellusmatka noin 18 km (Lapin lisineen) kesti nousun osalta hieman huonokuntoiselta n. 9 tuntia. Paluuseen kului vain 3 tuntia ison osan matkaa pyllymäkeä sadetakin päällä, rinkka selässä laskien. Jalat siinä puuhassa paloivat kesän auringossa, mutta tulihan käytyä. Kuvassa taustalla näkyvä vuori, myös vulcano on Mt Rainier, 4392 metriä. Seuraava tavoite?

Jos joku tunturilatulainen työn, loman tai turismin merkeissä suuntaa matkansa tänne Seattleen päin, allaolevalla osoitteella voi ottaa yhteyttä vuoriretkeilyyn liittyvissä asioissa. Välineiden vuokraus käy täällä helposti kohtuu hintaan.

Tunturi/vuori terveisin

PERTTI HEITTO
Tunturisusi
15216 NE 16 th PL, Apt 22
Bellevue, WA, 98007, USA
puh. (206)-747-4472 (kotiin
ja (206)-455-5969 (toimistoon)

Lykkyä laduille
EXEL-
lasikuitusauvoilla
Lisäksi 7 muuta mallia

Valmistus:
EXEL Oy, Uunisepäntie 7
00620 Helsinki, puh. 790 033

KOTISEUTU-TIETOUTTA

Jatkoa 3. sivulta

rin itäpäässä ja tämä Sarmijärven paikka, jonka hän valitsi. Pekan emäntä Sylvi on Pekan "sotasaalis" Ylivieskasta, jonne nellimöläiset oli evakuoitu. Kaikki Paadarin neljä poikaa ovat kotosalla — tyttäret, kolme elossaolevaa, yksi hukkui 2-vuotiaana — ovat lentäneet maailmalle — eikä parempia erämiehiä takuulla tästä maasta löydä. He ovat meidän lähinaapureitamme, sillä he ovat usein Talasjärven kämpällä, jonka he rakensivat uudelleen tänä kesänä.

● Itse Pekka Paadar oli jo pari vuotta ennen sotia Akalauttapään palovahtina. Tunturilla on mökki, mutta ei enää kaminaa, ja pienentyneen Inarin palovartiointi sujui paremmin Sarmitunturin laelta, jossa on tähystystorni ja kämppä. Pekka kertoi nähneensä viime kesänä kolme karhua tähyillessään ympäristöä; syyskuun alkupuolella olivat useat muurahaispesät nallen ryöstämiä.

Matti Rekola Kolbmasta viitoitti sinisin muovinauhoin kaikkein lyhyimmän tien Susipesään, 8,5 km Kivijärveltä, alamäkeä, mikä on suuri helpotus täysiä rinkkoja kannettaessa. Kivijärvelle ei kuitenkaan ole minkäänlaista liikennettä, vaan sinne tulija on oman tai lainahenkilöauton varassa. Sitäpaitsi talvella ei tietä aurata kuin järven pohjoispäähän. Kivijärvellä ovat kuitenkin lähinaapurit, Vallen talo ja ovelasti maastoon kätkeytyvä talo Kivijärven tien varressa. Vallella on lähin puhelin Kivijärven länsirannalla, Ivvalo 993. Rajajääkärien tupaan on johdot, mutta ei puhelinkonetta, minkä surukseni totesin, kun kuljin pyytämään Helsingistä parin päivän lisälomaa. Kivijärvi on todellinen kivijärvi, Vallelle pääsee helpommin hihkumalla ja hyppimällä yläpystyä Kivijärven itärannan tiellä talon kohdalla. Aina ilmestyy vene noutamaan kulkijaa.

Tässä yhteydessä täytyy kertoa tunturilatulaisille, ettei hienompia erämaan aristokraatteja löydy mistään kuin ovat nuo kolme perhettä — emäntä Wahlqvist on Pekka Paadarin sisar. Kivijärven eteläpäässä on ollut kirkko, eräänlainen sivukappeli, joka kuitenkin paloi samana päivänä vuonna 1947, jolloin Ivalon tilapäinen rukoushuone vihittiin tehtäväänsä. Isäntä Vallen toimesta on kirkon paikalle pystytetty risti ja muistolaatta. Juttua piisaa, käypä sitten kenen luona hyvänsä, ja mielenkiintoista juttua, jota rintamaiden asukas kuuntelee suu auki ihaillen ihmisiä, jotka nyhtävät leipänsä noissa oloissa. Kysyin Sylvi Paadarilta, eikö heitä häiritse tämä valtava tunturilatulaisten invaasio, milloin Sarmitunturin huipulla, milloin Talasjärven kämpällä tai heidän talossaan. Hän vastasi, että me olemme kovasti miellyttäviä ja mukavia ihmisiä. Toivoisin, että kaikki meikäläiset muistavat olevansa kävpäläisiä ja että paikalliset asukkaat ovat pakoitettuja pysymään siellä, satoi, paistoi taikka pyrytti. Toivottavasti meidän melkein kaksituhatpäinen joukkomme pystyy käyttäytymään niin, että molemminpuolinen ystävyys ja luottamus säilyy.

MAIRE KALANTI

PUHEENJOHTAJAN TÄHDENVÄLEJÄ . . .

Jatkoa 1. sivulta

dun kohoavaan jäsenveroon.

★ ★ ★

Tiedän, että yleinen kiristynyt taloudellinen tilanne tuntuu erittäin monen tunturilatulaisen kukkarossa. Toivon kuitenkin mahdollisimman monen meistä tälläkin kertaa kykyjensä mukaan kartuttavan vapaaehtoisesti kämppärahastoa. Pääosa tähän mennessä kämppärahastoon tulleista varoista on kertynyt jäsenmaksun suuruisista lahjoituksista. Joten, kun talkoohenki on väkevä, luokaamme Tsarmin palstan jatkuvalle kehittämiselle taloudelliset edellytykset!

★ ★ ★

Ja lopuksi. Tällä kertaa tahdon vielä erityisesti korostaa meidän vastuutamme Tsarmin alueen säilymisestä koskemattomana. Tulemistamme alueelle ei aivan kaikkialla ole koettu myönteisenä. Toivon, että käyttäytymisellämme koko siinä kairassa loisimme jakamattoman vahvan luottamuksen siihen, että tunturilatulaiset osaavat noudattaa alueen sääntöjä, tapoja ja kirjoittamattomiakin lakeja. Toivon myönteisesti alkaneiden suhteiden syvenevän alueen ihmisiin.

ANTERO TARVAINEN

SÄÄSTÄMISEN UUSI MERKKI

KOP

TULE SÄÄSTÄMÄÄN KANSALLISPANKKIIN.
SILLOIN OLET AINA VAHVOILLA.